REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc în Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
În Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 278. Brașov, Miercuri 17 (30) Decemvrie. 1908.

O ochire asupra situației.

Va fi bine să aruncăm o scurtă privire asupra situațiunei din monarchie și din afară, cum se prezintă ea în momentele de față după sărbătorile Crăciunului gregorian. Să începem cu cele ce se pregătesc în Ungaria pentru campania parlamentară după vacanțele de Crăciun. Aceste vacanțe sunt folosite de membrii guvernului coaliției pentru a mișca toate spre a face cu putință continuarea actualului regim într'un fel sau altul și după executarea neîntrecutei reforme electorale propusă de Andrassy.

Altfel au fost prevăzute lucrurile cu reforma electorală și cu ceea ce va avea să urmeze după ea: nou parlament, nou guvern, și că numai acest parlament și guvern să se apuce de rezolvarea cestiunilor militare—și altfel sunt puse acum la cale. Nu mai vreau să aștepte așa de mult ci vreau să decidă acuma cestiunile militare tot printr'o învoială cu Coroana. Iar cu o cale vor ca majoritatea să se constitue în dietă pe alte baze, să nu fie compusă dintr'o coaliție de partide ca până acuma ci dintr'un singur partid. Se lucrează dar la o fuziune. După Andrassy s'au dus să negocieze la Viena Wekerle, iar Kossuth cu Apponyi conjură în foile de Crăciun pe independiști să fie cuminte și să nu uite că pasărea din mână are mai mare preț ca cele de pe cracă.

Șefii coaliției maghiare își mai încearcă dar încă odată norocul, doar vor izbuti să facă cu bătrânul Monarch și învoiala militară, fără de a mai întreba pe unii sau alții dintre factorii monarhiei dualiste, dacă consimt ori ba. De rândul acesta însă se ridică mai mari dificultăți contra planului învoielii militare decât ori și când altă-dată. Nu mai e de lipsă să spunem că dificultățile vin din partea Austriacilor. Astăzi ține în Viena ședință camera seniorilor punând anume la ordinea zilei discuțiunea asupra raportului Austriei cu Ungaria, a postulatelor militare și a cestiunei băncii. Toate trei grupurile seniorilorilor voiesc să manifesteze în unire nemulțumirea lor cu concesiunile pe cari ministrul de răsboiu e înclinat a le face Ungariei cu privire la armată. Și seniorii sunt de părere că învoiala militară nu se poate face numai cu Coroaua, ci trebue să-și dea consimțământul și parlamentul austriac, mai ales având în vedere că Austria poartă trei părți din cheltuielile armatei comune.

Mare nemulțamire domnește în Austria față cu plănuita maghiarizare a limbei de regiment. Chiar și statul major general a luat poziție contra ministrului de răsboiu, esprimându-și părerea, că maghiarizarea forțată prin introducerea limbei maghiare ca limbă de comunicare în regiment, îngreuiază neasămănat de mult instruarea soldaților nemaghiari, cari orișicum dar sunt și rămân majoritatea în Ungaria. Se spune că și archiducele moștenitor e pe partea celor ce cred neadmisibilă această maghiarizare. Astăzi conducătorii partidului creștin-social au avut o mare consfătuire în locuința primarului Dr. Lueger spre a lua poziție în cestiunea concesiunilor militare ce ar fi a se face Ungariei.

In politica exterioară e la ordinea zilei exposeul d-lui Isvolsky în Dumă privitor la politica exterioară a Rusiei. Pe cât de mult au fost indispuse cercurile competente din Viena în urma notei circulare a ministrului de externe rusesc, pe atât de mult le-au liniștit acordurile finale ale discursului lui Isvolsky.

Ca să înțelegem aceasta, n'avem decât să trecem în revistă critica ce o fac foile din Petersburg acestui discurs. Cele mai multe îi reproșează lui Isvolski că prea a accentuat doriuța de pace. „Slovo“ zice, că o tăcere asupra păcii nici n'ar fi fost sinonimă cu-o amenințare de răsboiu. Rusia este în ajun de a contracta un mare împrumut în afară și deci era indicat ca Isvolski să nu sparie prea tare pe viitorii creditori ai Rusiei. Cu toate acestea foile rusești cele mai multe constată lipsa firmității și a hotărârii în discursul lui Isvolski.

„Novoie Vremia“ aprobând idea lansată de d-l Isvolski despre alianța Bulgariei, Serbiei și a Muntenegrului cu Turcia, găsește de altă parte neînțeles de ce ministrul a vorbit despre învoielile secrete dintre Rusia și Austro-Ungaria și protestează ca documentele să fie ținute și mai departe secrete. Isvolski și-a dat toată silința să iasă din încurcătura în care se afla față cu cele ticluite în secret și față cu așteptările opiniunei publice slave. Și i-a succes în parte. Slavii se bucură de planul lui pentru o federațiune balcanică, iar ceilalți sunt mai liniștiți, dar rămân tot așa de neclarificați asupra adevăratelor scopuri ce le urmărește Rusia. Bine zice așadar „Gazeta de Petersburg“ că discursul lui Isvolsky a fost mai mult o vorbire de apărare înaintea Dumei, dar n'a adus nici o clarificare lumii, este un cap de operă al artei diplomatice, dar nu este o faptă politică.

Lupta contra votului universal. Partidul țărănesc social-democrat a hotărât în congresul, ținut în zilele de Vineri, Sâmbătă și Duminecă sub presidiul dep. Mezöty în Füzesgyarmat, să poarte lupta cea mai energică în contra votului plural și să decreteze în cas de lipsă greva generală. S'a mai decis, ca partidul să poarte de-acum înainte numele de »partid social-democrat 48-ist«, iar de foaie oficioasă a partidului s'a decretat ziarul »Szabad Szo«.

In contra băncii ungare independente a apărut zilele trecute un articol vehement în foaia partidului poporal »Néppart«, a cărei redactor șef este vicepreședintele camerei Stefan Rakovsky, iar proprietar și editor dep. Ioan Molnar. Reproducem din acest articol următoarele pasage: »Specialiști serioși financiari au socotit, că banca independentă ungară ar pricinui națiunei în primii zece ani de tranziție pagube enorme de mai multe milioane. Această perdere mare lovește în primul rând pe micii economi și pe acei datornici săraci, cari sunt avizați la împrumuturi dela cassele de păstrare. Fiecare om trebue să fie convins, că doi datornici se bucură de un credit mai mare decât unul singur. Banca comună austro-ungară capătă mai iute și mai ieftin credit decât banca națională independentă. Situațiunea noastră politică de astăzi este de atare natură, că nu suntem încă destul de puternici pentru înființarea unei bănci naționale independente. Și dacă o națiune ia asupră-și un lucru, care îi este peste puteri, pățește ca și broasca din fabula lui Aesop, care umflându-se voia s'ajungă mărimea boului, a crepat«.

Discursul președintelui camerei turcești. In ședința de Sâmbătă a camerei turcești, noul președinte al camerei, Ahmed-Riza, a cetit un discurs foarte des întrerupt de viile aplauze ale deputaților, spunând că este fericit să vadă aplicarea constituțiunei, in urma străduințelor colegilor săi și a înțelepciunei Sultanului. Oratorul mai spune, că e convins cumcă diferențele de neam și de religiune nu vor turbura nici-odată dreapta judecată și că toți deputații se vor sili să îndeplinească datoria lor. In orice caz, nu trebue uitat, că cuvintele rostite la tribună sunt auzite nu numai de Otomani, dar de lumea întreagă.

Camera trebue să se ocupe cu regularea finanțelor, întărirea suveranității națiunei, sporirea forțelor imperiului pentru ocrotirea intereselor naționale. Ar fi un act antipatriotic de a căuta dificultăți guvernului, care are de luptat în contra marilor dificultăți interioare și externe. De asemenea nu se poate admite, ca câți-va răuvoitori și trădători să profite de libertatea câștigată spre a se întrebuința ca un instrument de agitațiune și de separațiune. Trebue ca toți să lucrăm la menținerea constituțiunei și să nu uităm pildele din trecut spre a se feri de greșelile, care au motivat înlăturarea suveranității națiunei.

Cestiunea Cretei. Pressa turcă a început o campanie violentă în contra declarațiunilor regelui George, care a afirmat că el crede cestiunea Cretei rezolvată și nu după multă vreme, deputații acestei insule vor lua parte la discuțiunile camerei grece. »Să nu uite regele George« spune »Ieni-Gazeta«, că Otomanii au scăpat de sub jugul sclăviei și au jurat că nu vor pierde nici o bucățică din pământul patriei lor, fără să-și verse ultima picătură de sânge«. Regele George crede, că poate stă în fața regimului său despotic? Sau vrea să imiteze Austria? Pentru un suveran, care a încercat puterea armatei turcești e trist, că se lasă târât la asemenea utopii, cari pot avea consecințe foarte grave«.

In Constantinopol va avea loc un mare meeting de protestare în contra a-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Viscolul.

Novelă de A. S. Puskin.

(Fine.)

Am spus deja că Maria, cu toată indiferența ei, era încunjurată de număroși administratori, dar toți fură siliți să se retragă când apăru la moșie căpitanul de husari Burmin la piept cu decorațiunea sfântului Gheorghe. Paloarea feții lui bătea la ochi și din aceasta damele mai cochete își făceau haz. El era numai de douăzeci și șease de ani. Făcându-și serviciul, se reîntoarse acasă la moșiile sale învecinate cu ale Mariei Gavrilovna. Pe Maria, care de obiceiu era perdută în meditații, o înveselia presența lui. Nu se poate zice că ea cocheta cu el; dar dacă i-ar fi studiat un romancier, ar fi zis: »*Se amor non è, che dunque?*« Burmin de fapt era un tânăr foarte agreabil. El avea ceea ce place tuturor femeilor; o combinație de tact cu bună educație — un bărbat fără pretenții cu înclinare ușoară spre sarcasm. Purtarea lui față de Maria era simplă și leală. Putea ca să facă sau să zică ori ce ar fi voit, căci sufletul și privirile lui neîntrerupt o urmăriau. Purtarea lui era modestă și prevenitoare, lumea susținea însă despre el că odinioară ar fi fost un mare ștrengar. Toate aceste vești însă nu schimbau părerea Mariei despre el, și ca toate femeile tinere și cuminte era gata să-i ierte ori ce poznă care ar trada chiar simptomele unui caracter temerar.

Mai mult ca toate acestea, mai mult ca gingășia lui, mai mult și decât paliditatea interesantă a feții sale și decât bratul său rănit, conversația tânărului husar lănțui fantasia Mariei. Fără încunjur ea putea să mărturisească că era răpită de el. Insă experiența și talentul lui de observare îl făceau să fie în cunoștință că el este preferit de ea.

Cum putea dar Maria să-și explice faptul că încă nu l'a văzut la picioarele ei și nu a auzit nici declarațiile lui? Ce putea dar să-l rețină? Timiditatea care e nedespărțită de adevărata iubire? Ori poate sumeția sau cochetăria unui pețitor viclean? Toate acestea erau o enigmă pentru ea.

După ce s'a răsgândit mult asupra acestor lucruri veni la concluziunea că numai timiditatea poate fi cauza; și-a propus deci să-l încurajeze prin atențiuni și mai mari.

Ea puse la cale un desnodământ cât se poate de grabnic și aștepta cu neastâmpăr momentul unei declarații romantice.

Un secret, indiferent de ce natură, apasă totdeauna greu o inimă de femeie.

Tactica Mariei avu resultatul dorit. Burmin căzu într'adevăr într'o stare de visare și ochii lui negrii căutau cu atâta foc la tânăra fată, încât se părea că a sosit momentul decisiv.

Vecinii vorbiau despre nuntă ca despre un fapt îndeplinit și energica Prasskovja Petrovna era încântată că fiica ei și-a găsit în cele din urmă un mire vrednic de poziția sa.

Odată bătrâna damă ședea în camera de locuit și mesteca cărțile pentru un »grand passiance« când Burmin întră ca să se informeze de Maria.

— »Este în grădină«, i-se răspunse. »Poftește la dânsa, vă voiu aștepta aici«.

Burmin plecă și bătrâna incrucișându-și brațele esclamă: »Să dea Dumnezeu, ca astăzi să se decidă asupra sorții ei«.

Burnim află pe Maria lângă lac sub o salcie, ținând o carte 'n mână; purta rochie albă — o adevărată eroină din romane.

După ce schimbară primele cuvinte, Maria împiedecă intenționat conversația. Printr'asta confusiunea reciprocă se mări și ea era sigură, că în chipul acesta va stoarce dela el o declarație hotărâtoare. Așa s'a și întâmplat.

Simțind nesiguranța situațiunei sale, Burmin declară că de mult a pândit ocazia să-și deschidă inima; o roagă deci să-i dea ascultare de câteva minute. Maria închise cartea și-și plecă ochii în semn de învoire.

— »Te iubesc«, zise Burmin, te iubesc cu pasiune..«

Maria roși și-și plecă capul și mai tare.

— »A fost o neprevedere din parte-mi a mă lăsa pradă dulcei obicinuințe de a te vedea zilnic și de a te asculta. — Acum e prea târziu să mă revolt în contra destinului. Amintirea d-tale, a chipului neasămănat și scump, va fi de azi încolo pentru totdeauna bucuria și tortura vieții

nexării Cretei. Se crede că asemenea meetinguri vor avea loc şi în alte centre din imperiu.

Despre şcoala din Zârneşti.

Zârneşti, 12 (25) Dec. a. c

Onorată Redacţiune! Faţă de cele publicate în Nrul 270 a. c. al »G. Tr.« referitor la şcoala noastră din Zerneşti, Vă rog să binevoiţi a da loc următoarelor observaţiuni:

D-l N. Garoiu, preşedintele comitetului parohial, este de părere, că învăţătorii actuali poartă vina, că până acum nu li s'au ridicat salarele din partea sinodului parohial. Eu cred, că numai în urma unor informaţiuni şi impresiuni false a putut D-sa ajunge la această părere. Să distingem bine lucrurile. Până acum comitetul parohial n'a prezentat sinodului nici o propunere în meritul ridicării salarelor învăţătoreşti, prin urmare sinodul nici n'a putut ajunge în poziţia de a respinge o astfel de propunere. Comitetul parohial numai în şedinţa sa din 22 Nov. a. c. a decis ca celor patru învăţători actuali să li-se ridice cu începutul anului 1909 leafa cu câte 200 coroane adecă dela 600 la 800 cor. şi anume cu ajutorul repartiţiei de câte 20% după darea directă ce se va încassa dela parohieni. Acest concluz încă nu s'a adus înaintea sinodului. Deci sinodul încă n'a avut ocaziune să-l aproabe sau să denege aprobarea, n'a avut ocaziune nici să-şi motiveze eventual denegarea cu aceea, că învăţătorii actuali *nu merită* înmulţirea salarului.

Ca în toate comunele din tract, astfel şi în comuna noastră s'a întrunit sinodul parohial, şi anume în trei rânduri, pentru a decide asupra obiectului pus la ordinea zilei: *de a mai susţinea sau a nu mai susţinea faţă de legea cea nouă şcoala confesională şi dacă da, din ce mijloace să o susţină.* In prima sedinţă s'a decretat susţinerea şi mai departe a şcoalei, dar când s'a amintit vorba de repartiţie pe popor, s'a produs în biserică o adevărată furtună, faţă de care au trebuit să amuţească toate glasurile înţelepte, cari voiau să demonstreze, că fără jertfe nouă din partea parohienilor susţinerea şcoalei conform legei nu va fi cu putinţă. La sfârşitul şedinţei făcându-se linişte, s'a ales o comisiune compusă numai din oameni din popor, care în legătură cu cenzurarea socotelilor bisericeşti de pe anul 1907, care încă era pusă la ordinea zilei, avea să studieze mai de aproape situaţia averii bisericeşti şi apoi să vină cu propunere la proxima şedinţă a sinodului în privinţa mijloacelor de susţinere a şcoalei In a doua şedinţă sinodală ţinută mai târziu, comisiunea aleasă a raportat, că nu se poate face un calcul bazat al venitelor bisericeşti, deoarece comitetul parohial încă nu a pregătit budgetul pe anul 1908. S'au repetat şi de astădată scenele neplăcute şi sinodul s'a împrăştiat în aşteptarea proiectului de budget.

In şedinţa din 3 August a. c. în fine comitetul a prezentat sinodului budgetul pe anul 1908 şi sinodul l'a primit aproape fără observare. In senzul acestui budget s'a hotărât, ca pentru susţinerea şcoalei după recerinţele legei celei nouă, fie-care parochian să plătească un arunc de 30% după darea directă, se înţelege că pe anul 1908. Acest buget este aprobat şi de Veneratul Conzistoriu archidiecesan.

Lucru de căpetenie însă este ca budgetul cu aruncul cuprins în el să se şi esecuteze. Este sigur, că poporul zârneştean poate plăti fără nici o greutate acel arunc. Din punct de vedere material nu este nici o piedică în cale. Piedecile sunt de altă natură.

Inainte de toate trebue să ne dăm samă de *cauzele adevărate*, cari au produs nemulţumirea şi au provocat furtuna din sinoadele acestui an. Invinuirea, că poporul nu voeşte să ridice lefile învăţătorilor şi că învăţătorii nu merită aceasta, nu se potriveşte pentru comuna Zârneşti. Iar aceea, că unii dintre învăţători ar fi agitat şi sumuţat poporul să nu mai dea nimic pentru şcoală şi biserică, este afară din cale riscată.

Nemulţămirea în sânul parochienilor noştri este de durată veche şi ea s'a adăogat din an în an cu cauze nouă cari au redus încrederea lor în conducători. Să nu-şi închipuiască cineva, că din partea conducătorilor s'au săvârşit cine ştie ce abuzuri grozave. Din contră cele mai bune intenţiuni ale lor au fost secundate de *negligeri ale formelor constituţionale*, cari câte odată îi pot scăpa omului din vedere, dar fără de care nu poate exista rânduială şi siguranţă în viaţa unei comune bisericeşti. Câteva cazuri spre ilustrare: Statutul organic dispune în §. 12, ca sinodul parochial să se ţină regulat în fiecare an în luna lui Ianuarie pentru cenzurarea socotelilor bisericeşti. La Zârneşti însă de un şir îndelungat de ani acest sinod s'a ţinut tot mai târziu, prin Martie şi Aprilie, pentru că epitropia nu s'a îngrijit să-şi încheie socotelile cu finea anului şi să le depună comitetului parochial, după cum prescrie § 24. — După regulamentul pentru administrarea averilor parochiale § 9 şi 10 jurnalul de cassă să poartă în două exemplare: unul de epitropul-cassar, al doilea de unul din parochi; şi fiecare poziţiune din jurnal trebue să fie bazată pe un document. La Zârneşti de multă vreme nu s'a mai ţinut samă de aceste serioase recerinţe ale unei administraţii corecte. Statutul organic în § 21 şi regulamentul dispun, ca bugetul se fie compus de comitetul parochial în luna Decemvrie pentru anul următor, pentru ca să-l poată aşterne sinodului din Ianuarie. In comuna noastră nu s'a ţinut cont nici de aceasta dispoziţie legală atât de indispensabilă, ci precum văzurăm mai sus, bugetul anului 1908 abia s'a aşternut sinodului în 3 August al acestui an; prin urmare o comună atât de bogată este silită să funcţioneze fără buget peste 7 luni de zile.

Acestea sunt numai câteva specimene din lungul pomelnic al micilor negligenţe de forme legale, ce s'au furişat pe nesimţite în administrarea comunei noastre bisericeşti şi cari au alimentat tot mai mult neîncrederea poporului în această administraţiune. Unii dintre fruntaşi, între cari şi învăţători, n'au pregetat a-şi face datoria de oameni inteligenţi şi a-şi ridica cuvântul în corporaţiunile bisericeşti pentru combaterea lor şi pentru a preîntimpina urmările fatale, ce puteau să aibă. Se pare însă, că păşirea acestora a fost greşit interpretată şi sincera lor interesare şi conlucrare pentru bunul mers al treburilor a fost cualificată cu epitetul de *agitare* în înţelesul cel rău al cuvântului. Astfel s'a întâmplat în cestia aruncului bisericesc. Aproape 10 ani de zile epitropia negligase încassarea aruncului. care deşi nu se votase după lege în sinod an de an, totuşi încassat în fiecare an la timp, ar fi fost cu uşurinţă plătit de parohieni. In anul trecut epitropia devine energică şi începe să încasseze deodată toate »restanţele«, cari acum se urcau la sume respectabile. Era lucru firesc, ca în cazul acesta să întimpine opoziţia din partea multora. Acestora li s'a adus execuţie. Câteva zile a umblat prin comună revizorul cercual şi pentru osteneală epitropia fără să mai întrebe comitetul, i-a plătit 150 coroane. Cei execvaţi au protestat. Au urmat scene neplăcute, scârbă şi mânie în contra bisericei. Toate din negligenţa epitropului şi a formei legale.

Văzând această întorsătură periculoasă a lucrurilor, duoi dintre învăţătorii membrii ai comitetului parohial au intrevenit la comitet pentru sistarea încassării acelor restanţe de arunc pe cale forţată, preferind chiar o pierdere materială a bisericei unei pierderi morale, cum era înstrăinarea de biserică a atâtor parohieni, ce se simţeau neîndreptăţiţi prin încassarea aruncului învechit. Işi poate închipui ori şi cine, ce şanse de reuşită putea să aibă *chestia şcoalei* noastre adusă pe tapet după astfel de precedenţe într'un sinod parohial, în care cei, cărora executorul le luase perina din pat, d'abia aşteptau momentul să-şi dea dela inimă focul nemulţămirii. Intr'adevăr, cine sămânase vânt, a secerat atunci furtună.

Astăzi spiritele s'au calmat. La epitropie încă s'a făcut rânduială însemnată şi avem speranţă, că în respectarea deplină a legii şi a regulamentelor vom afla calea sigură spre pace, spre înaintarea şi înflorirea tuturor afacerilor bisericeşti şi şcolare.

Un membru al comitetului parohial.

Reorganizarea despărţământului Mediaş al Asociaţiunei.

Mediaş, 23/XII 1908.

Prea Stimate D-le Redactor!

Vă rog a da loc în nrul viitor al preţ. D-Voastre ziar acestor şire ale mele:

»Interesarea de trista soarte a poporului român nu şi-a perdut şi cele mai mici urme, ea tot mai licăreşte în inimile îngrijorate ale acelor Români, cari poartă încă grijă de interesele scumpului nostru popor, cari şi la cea mai neinsemnată mişcare culturală românească se pot însufleţi de tot ce este nobil şi bun. Un exemplu eclatant de neveştezirea sentimentelor naţionale este modul de constituire respective de reorganizare al despărţământului XXIX ai Asociaţiunii pentru cultura şi literatura poporului român din Mediaş, care s-a dus în îndeplinire cu cea mai mare însufleţire în 17 l. c. în Mediaş.

Faptul că tot aceşti indivizi, cari cu strigăte de trăiască au întrat în sală unde îi aştepta concrezutul comitetului central, însufleţitul advocat Dr. Dionisie *Roman* spre a-şi vărsa şi împrăştia în vorbire, pe care nu am cuvinte destule a o descrie, sămânţa roditoare a deşteptării din letargie, a culturii şi literaturii poporului român, ca să-şi aducă roada dorită, au lăsat ca în decursul alor 2—3 ani să stagneze despărţământul acesta — mă pune în uimire.

Inălţătoare momente au fost acele, când şi-a început D-l Dr. Dionisie Roman frumoasa vorbire, în care frunzăreste vreo câteva pagini din istoria neamului nostru. aflându-le, ca la nici un alt popor, pline de suferinţă, îi îndeamnă cu cuvinte pline de dragoste pe cei prezenţi şi prin dânşii şi pe aceia în fruntea cărora stau ei, să nu şovăiască a duce la izbândă flamura neamului nostru. Arată cu exemple vii dela alte popoare că existenţa fiecărui neam, cu atât mai vârtos a încercatului popor al nostru, depinde dela cultura şi înaintarea, a cărei focular — cum zice D-sa — este Asociaţiunea cu fiicele sale. Cu drag ascultau toţi cei de faţă cuvintele D-lui concrezut al comitetului central, pe faţa fiecărui se vedea bucuria ce producea chemarea la »auzul» acelor prezenţi şi după sfârşirea vorbirei D-l Dr. Roman între strigăte de trăiască a fost aclamat de director al despărţământului Mediaş.

S'a ales după aceea cassar şi notar adhoc, mai apoi definitivi, şi membrii în comitet. Spre cea mai mare mirare însă s'au înscris de membrii ordinari toţi cei prezenţi. Inscrierile şi acum se continuă, s'au încassat până la 350—450 coroane.

După toate aceste D-l director al despărţământului Dr. D. Roman le mulţumeşte din inimă celor prezenţi pentru participarea la adunare şi pentru interesul astfel arătat faţă de incercatul nostru popor, le mulţămeşte pentru sprijinul ce l-au dat despărţământului. Tot în însufleţirea cea mare, în speranţa unei roditoare munci şi cu inimele pline de bucurie s'au aşezat pe la mese pentru a bea un pocal de bere ori vin, unde nu mai puţin s'au continuat vorbirile şi toastele, ce vărsau curagiu în sufletele şi celor mai puţin abili de muncă.

Mai apoi fiecare lăudând pe Domnul, cu gândul la ziua »de-apoi« când vom triumfa asupra duşmanilor naţionali, cu dorul de muncă în piept se departă în linişte la căminul seu«.

Cu deosebită stimă:

Dr. Mihail Moldovan,
cand de adv.

STIRILE ZILEI.

— 16 Decemvrie v.

Pentru luminarea poporului. Episcopul Aradului Ioan I. *Papp* a adresat o circulară către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale şi către învăţătorii din eparhia Aradului, din care reproducem următoarele părţi:

»Avem şi noi mai multe societăţi culturale, cum sunt mai ales: »Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român«, »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român«, »Asociaţiunea aradană pentru cultura poporului român«. Deci, preoţimea şi învăţătorimea noastră este în primul rând chemată să sprijinească aceste societăţi, făcându-se membrii la aceste societăţi culturale şi îndemnând la aceasta şi pe credincioşii din comunele lor.

»Preoţimea şi învăţătorimea noastră este chemată să se folosească de toate ocaziunile pentru *luminarea poporului*, ţinându-i mai ales acum în timpul de iarnă, în Dumineci şi sărbători prelegeri publice de tot soiul, prin care să-i lumineze mintea şi să-i nobiliteze sufletul. Şi mai vârtos îndemnăm preoţimea şi învăţătorimea noastră a aranja fără întârziere cursuri de scris şi cetit pentru analfabeţi, căci chiar interesele cele mai vitale ale poporu[lui] şi

---

mele. O datorie gravă însă îmi mai rămâne de împlinit — taina îngrozitoare trebue să ţi-o descoper; — taina care ridică între noi un obstacol neînlăturabil...«

— »Totdeauna a esistat acest obstacol«, întrerupse Maria cu vioiciune. »Nici când nu aş fi putut să devin soţia d-tale...«

— »Ştiu«, răspunse el temperat, »ştiu că ai iubit odată, dar moartea, un doliu de trei ani... Mario, nu-mi răpi cel puţin ultima mângâiere, că ai fi fost gata să mă faci deplin fericit, dacă nu...

— »Incetează, pentru Dumnezeu, încetează; mă martirizezi.«

— »O, da! ştiu, simt că d-ta ai fi devenit a mea... însă eu sunt cea mai nefericită fiinţă de sub soare — sunt căsătorit!«

— Maria privea uimită spre el.

— »Sunt căsătorit«, repetă Burmin; sunt căsătorit deja de patru ani şi, lucru ciudat, nu ştiu cine e nevasta mea, unde se află ea şi dacă voiu mai întâlni-o vreodată?«

— »Ce vorbeşti!!? strigă Maria. Ce lucru estraordinar! Urmează te rog. Mai târziu îţi voiu istorisi şi eu; te conjur să urmezi.«

— »La începutul anului 1812« — reluă Burmin firul istorisirii — »am călătorit în mare grabă spre Vilna, unde era încuartirat regimentul meu. Când într'o sară sosii târziu la o staţiune, am dat ordin să prindă caii repede. Un viscol puternic se deslănţui atunci şi cărăuşii mă sfătuiră să mai aştept. Eu mă conformai sfatului lor, dar o nelinişte neesplicabilă mă stăpânia; mi-se părea că ceva mă împinge înainte. Intr'aceea viscolul şuera sălbatec, ear eu nu putui să mă mai stăpânesc şi dădui ordin să mi-se înhămeze calul.

Vizitiului îi veni ideia să mâne peste un râu prin ceea ce drumul ni-se scurta cu trei verste. Malul râului fiind însă acoperit de zăpadă, vizitiul a scăpat din vedere punctul unde se începea drumul şi astfel ne pomenim deodată într'o regiune cu totul necunoscută.

Viscolul vâjăia mereu. Observai atunci în depărtare licurind o lumină şi spre aceea ne îndreptarăm sania. Ne apropiem de un sat. In biserica de lemn a cărei uşe era deschisă ardea o luminare. Afară stăteau mai multe sănii şi pe dinaintea bisericii se plimbau câţiva oameni în sus şi în jos.

— »Aici, aici, se auzi din mai multe guri.

»Eu dădui ordin vizitiului să mâne într'acolo. »Dragul meu« — 'mi strigă cineva, ne-ai lăsat să aşteptăm cam mult. Mireasa a leşinat; preotul nu ştia ce să înceapă ear noi eram deja hotărâţi să mergem acasă. Dar coboară mai iute!«

»In tăcere părăsii sania şi întrai în biserica care era luminată posomorât numai de două, trei luminări. O fată tânără şedea pe-o bancă într'un ungher întunecat, o altă fată sta lângă ea şi-şi freca tâmplele«.

— »Doamne mulţumescu-ţi, zise cea din urmă, în sfârşit eată-l. Ai omorât aproape pe domnişoara«.

»Acum se apropie bătrânul preot de mine şi mă întreabă: doreşti să începem?« — »Incepe, începe tătucule«, răspunsei încurcat. Ridicară fata. Nu-mi părea de loc nesimpatică... Ce nesocotinţă neesplicabilă şi de neiertat din parte-mi. Ingenunchiai lângă ea în faţa altarului. Preotul se grăbia. Trei bărbaţi şi cameriera sprijineau mireasa şi atenţiunea lor era concentrată numai asupra ei. Am fost cununaţi. Sărutaţi-vă! ni-se zise. Mireasa mea îşi întoarse faţa-i palidă spre mine, tocmai voiam s'o sărut... atunci ea strigă:

— Ha, nu este el, nu este el! şi-şi pierdu conştiinţa. Martorii mă priviau consternaţi. Eu mă întorsei şi părăsii biserica, fără de cea mai mică resistenţă, mă aruncai în chibitcă şi strigai vizitiului: Inainte, înainte!

»Dumnezeul meu«, striga Maria Gavrilovna; d-ta nu mai şti nimic ce s'a întâmplat cu soţia d-tale?

»Nu«, răspunse Burmin, »nici atât nu ştiu cum se numeşte satul în care am fost cununat. Nu-mi mai reamintesc nici staţiunea dela care am plecat. Pe atunci aşa de puţină importanţă am dat acelui pas criminal, încât după părăsirea bisericii adurmii şi abia în dimineaţa următoare, când ne apropiam de a treia staţiune, mă deşteptai.

Servitorul care mă însoţi atunci a murit în răsboiu, aşa încât nu-mi rămâne nici măcar speranţa de-a mai descoperi pe aceea, pe care am insultat'o într'un mod aşa de infam, şi care acum e răsbunată aşa de crud«.

— »Dumnezeul meu. Dumnezeul meu!« strigă Maria incrucişându-şi mânile, »aşadară d-ta ai fost! Şi nu m'ai recunoscut?«

Burmin îngălbini şi se aruncă la picioarele ei.

L.....

reclamă acum imperios stârpirea analfabetismului din mijlocul poporului nostru«.

Conferența a cincia. In fața unui public ales și numeros d-l profesor Dr. Alexandru *Bogdan* a ținut Duminecă seara interesanta d-sale conferență despre literatura și istoria problemelor literare. Conferențiarul a folosit, căci a fost necesar, și aceasta ocaziune, să facă critica stărilor sociale din orașul nostru. Astfel s'au rostit în sala de sărbători a înaltei instituțiuni de cultură, care e gimnaziul nostru, cuvinte aspre, înmormântând cu sarcasmul lor necalificabilele atacuri și batjocuri, care se aruncă în coloanele unei orfane foițe din localitate, tuturor cărturarilor români din Brașov și deci culturei române. Opinia publică s'a alăturat la acest protest însoțind delicioasele aluziuni ale conferențiarului de fiecare dată cu aprobări și râsete înțelegătoare.

Fixând ca principiu de luptă pentru oamenii cinstiți *tăcerea* și *munca*, conferențiarul desvoltă apoi noțiunea literaturii și problemele de istorie și critică literară, din care sperăm că publicul s'a ales cu o reală îmbogățire a cunoștințelor sale.

Tifusul în Sibiiu. Cetim în »Sieb. D. Tageblatt« de astăzi: In 24 l. c. erau 372 bolnavi. De atunci s'au mai îmbolnăvit 11, s'au însănătoșat 14 și 3 inși au murit. Acum sunt cu totul 366 bolnavi. Numărul soldaților bolnavi e de o sută.

Sindicatul ziariștilor din România și-a ținut Duminecă, adunarea generală în palatul Independenței. Ședința s'a deschis sub președința d-lui I. Procopiu, deputat și director al ziarului »L'Independance Roumaine«. Prezenți au fost 27 membrii. Cel dintâiu a vorbit d. *Ventura* care a mulțumit sindicatului pentru penzia acordată. In acelaș timp d-sa anunță că-și dă demisia din vice-presidenție. In urmă s'a procedat la alegerea a doi membrii în comitet. Au fost aleși d-nii C. Dumitrescu dela ziarul »Minerva« și Al. Ranetti dela »Epoca«. Făcându-se vacante 3 locuri în comitet, prin tragere la sorți au eșit d-nii: I. Bacalbașa, Al. Hodoș și Gongopol. Primii doi se realeg, iar în locul celui de al treilea e ales d M. Mora. In urmă s'a decis ținerea unei alte adunări Sâmbătă la oarele 9 seara și s'au admis ca membrii noi în sindicat d-nii: C. Banu, directorul ziarului »Viitorul«, G. Juvara, directorul »Ordinei« și Istrati, redactor la »Conservatorul«.

Liga antialcoolică a unor elevi români. D-l Dr. Galian din Botoșani a ținut în fața elevilor liceului o serie de conferințe cu subiecte medicale, higienice și antialcoolice. In ultima conferință doctorul a vorbit despre alcoolism și ravagiile pe care le face în populațiune. Cu această ocazie s'a arătat pericolul alcoolismului, care amenință să devie o adevărată plagă socială. Conferențiarul a propus apoi la sfârșitul conferinței, ca elevii să constitue o ligă antialcoolică spre a putea lupta cu succes in potriva alcoolismului, această patimă care otrăvește sănătatea și viața oamenilor. Elevii, foarte entusiasmați, au semnat un act, prin care se leagă a lupta pe toate căile morale și legale pentru stârpirea alcoolismului.

Această frumoasă faptă a elevilor liceului merită toată lauda. Este o faptă de înaltă moralitate, care poate servi drept pildă tuturor celor ce ar voi să lupte pentru binele neamului.

Un caz curios de alienație mintală. D-na Ana Ghica din București, în vârstă de vre-o 60 de ani, a fost atinsă nu de mult de alienație mentală. Această boală se manifestase la ea sub forma unui amor sentimental pentru regele Carol. Ea îi trimise mai multe scrisori de dragoste și într'o noapte se strecură în curtea palatului și încercă să pătrundă în palat. Sentinelele o observară și ea fu arestată și înaintată a doua zi parchetului. In urma avizului medicilor legiști, d-na Ghica fu internată în sanatoriul »Caritatea«. Zilele acestea o rudă a ei, d-na Vlădoianu, ceru parchetului o contra expertiză medicală. Parchetul a numit atunci o comisiune medicală, care a constatat că dânsa sufere de paranoa-erotică care se manifestă la ea sub forma unui amor sentimental. Are perfecta luciditate și raționează bine în tot ce nu privește obiectul delirului ei și tocmai aceasta o face mai primejdioasă deoarece are putința de a alege cele mai meschine arme pentru a-și ajunge scopul. Ea poate sfârși prin sinucidere. Medicii arată că e necesar să fie menținută într'o casă de sănătate. D-na Ghica va fi menținută în institutul »Caritatea«.

Creșterea cailor în România. Ministeriul român de războiu a cumpărat dela herghelia fraților Seceleanu, din Ialomița, 53 de cai de 2 și 4 ani pentru serviciile armatei. Acești cai s'au trimis la depozitul militar dela Cislău, înființat anume pentru creșterea remonților produși în țară. Cestiunea interesează mult economia agricolă a țării fiindcă d-nii Seceleanu au putut înființa cu folos în România o herghelie atât de mare. Caii au fost plătiți cu prețuri de 500 până la 950 lei unul, deși aveau talia de 1 m. 55 cm. Herghelia Seceleanu este compusă din iepe de Don, iepe românești și armăsari pur sânge onglez.

Un oribil paricid. Din Mainz se anunță că Sâmbătă dimineața, fostul deputat Racke, împreună cu cele trei fiice ale lui, au fost găsiți omorâți. Criminalul ar fi chiar fiul lui Racke, student în astronomie și motivul mărturisit ar fi nemulțumirea tânărului din cauza că tatăl său nu-i dădea bani în destul.

Patriarch aromân. Cetim în foaia macedo-română din Salonic: »D-l inspector N. Tacit çe agiumse în Sărună nă spune că cu inspecția ce feaçe tru ma multe horĭ Aromâneștĭ tricu și pri ohrida. Açia deadun cu teologlu d. Adam Coe, directorul liceului di Bitule și cu dișteptul preftu Popa-Vanciu Burnuciu, vizitară toate lucrele veclĭ și ahărdzite și ma vărtos biblioteca di la *Sântul Clement*, în cama nă-inte s'afla lucre multu veclĭĭ și ahărdzite și care ma năpoi multe di nâse fură furate di Mitropolițili Greçĭ. S'află ază aclo îndauă vănghealĭe ditru secolul 13-lea și 16-lea

»Tru ună carte veaclie, un protocol sriat pri pergament aflară și aleapsiră aeste sboare. »Açel di camă năpoi Patriarh din Ohrida çe s'clĭma *Ioasaf* era Aromân din Voscopole. El adără Palatul Patriarhatului și-li deade multe lucre ahărzite și ma vărtos ună *mitră Episcopală* (curună) *Asimohrison*". — Tru numirlu alantu va să scriem toate sboarele pri grêçeaște ași cum s'află scrieate pri pergament.«

»Dihorul nu atacă lupul«. După comunicația unui corespondent al ziarului »Polgár«, principele Muntenegrului, Nichita, i-a declarat că Muntenegrul nu va ataca Austro-Ungaria. »Dihorul nu atacă lupul« ar mai fi adăugat principele Nichita.

Pagubele fiscului elvețian. Din Zürich se anunță că fiscul elvețian a fost păgubit în mod rafinat cu mai mult decât jumătate de milion de coroane la lăzi de șampanie, care au fost vămuite la graniță ca șampanie, dar în sticle se afla în loc de șampanie sacharină, care în Austria nu se poate importa decât cu vamă enormă. Această înșelăciune originală era pusă la cale de funcționarul unei firme de expedițiune din Berna și de un dentist.

Achitarea sculptorului Cifariello. Curtea cu juri din Campo Basso (Italia) a dat zilele trecute o hotărâre definitivă — în faimosul proces Cifariello. Afacerea aceasta a produs o enormă senzație acuma patru ani, a trecut pe la multe curți cu jurați de atunci până în prezent. Se știe că celebrul sculptor Cifariello a fost trimis înaintea juraților pe motivul că își asasinase soția. Mama nevestei sale susținea că dânsul era pur și simplu un asasin vulgar, deoarece își omorîse nevasta numai pentru a deveni moștenitorul însemnatei averi, pe care aceasta o strânsese cu talentele ei escepționale de cântăreață și artistă. Cifariello din contră susținea că a ucis'o din cauza geloziei și într'un moment de disperare, pentru a-și salva onoarea, deoarece dânsa voia să-l părăsească pentru a fugi cu amantul ei. Argumentele lui Cifariello și ale apărărei, fiind mai puternice decât ale procurorului, jurații mișcați, au dat un verdict negativ, achitând pe acuzat. Sala întreagă a primit cu aplauze unanime deciziunea Curții cu jurați.

Anuarul statistic al României. Ministeriul român al industriei și comerciului — dorind să cunoască în amănunte situațiunea economică a țării, spre a putea aviza apoi în cunoștință de cauză asupra mijloacelor de îndreptare, — a întreprins mai multe anchete. S'au făcut cercetări asupra meseriilor, industriei mari, industriei petrolului, comerciului interior, asupra calității cerealelor române și, în fine, o statistică asupra funcționarilor publici. Pe lângă aceste anchete cari vor fi date publicității în cel mai scurt timp, ministeriul industriei și comerciului a găsit util și necesar să pună la îndemâna publicului, și, în special, a comercianților și industriașilor atât Români cât și streini, un »Anuar statistic« cuprinzând date asupra întregei și actualei vieți economice, sociale, politice, culturale, a țărei, etc.

S'au pierdut. Zilele trecute s'au găsit în Strada lungă din Brașovul-vechiu mai multe lămpi, o bucată mare de săpun și câteva făclii. Probabil că aceste lucruri au fost cumpărate din Brașov de către un comersant de pe sate și au căzut din căruță. Lucrurile găsite se află la poliție.

Bibliografie.

Chestiuni economice și financiare. două cuvântări rostite în camera deputaților în ședințele dela 11 și 18 Dec. 1907 de **Nae T. Pop.** Craiova. Tipografia Sache Pavlovici 1908. Prețul 50 bani — Cele două discursuri ale acestui distins fruntaș din Craiova sunt: Unul rostit la discuția legii pentru tocmelile agricole și altul o interpelație privitoare la Banca Națională.

— »**Ciprian Porumbescu**, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce*. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

St. O. Iosif. „*Zorile*" Dramă istorică. in două acte și în versuri. Prețul 1 cor (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*" Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Anghelușa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lautaru", „Paraponisitu", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „ tan Covrigariul", „Vivandiera", „Pacală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășu", „Ramășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chiriță la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 29 Dec. In orașele Solnoc și Sabadca au avut loc Duminecă întruniri socialiste, în cari s'a decis decretarea grevei generale drept demonstrație contra proiectului votului plural.

Seghedin, 29 Decemvrie. — D-na Vlad își va începe zilele aceste pedeapsa de o lună închisoare de stat în temnița de aici.

București, 29 Decemvrie. Adresa camerei de răspuns la mesagiul Tronului a fost admisă cu 80 voturi contra 3.

Serajevo, 29 Dec. Niște soldați sârbi au pușcat în 23 Dec. după amiazi de pe malul sârbesc al Drinei asupra unei patrule austro-ungare de gendarmi, care patrulà pe teritorul Bosniei. Sergentul de gendarmi a fost ușor rănit. Gendarmii au răspuns deasemenea cu focuri, *ucizând doi soldați sârbi.* Provocatorii incidentului au fost Sârbii.

Constantinopol, 29 Dec. Marele vizir Tewfikbasa a declarat corespondentului ziarului „Matin" următoarele: Austro-Ungaria ne a făcut până acuma numai următoarele oferte: că închide oficiile postale, că acceptează urcarea vămilor și că renunță la protectoratul peste Albanezi. Ofertul din urmă noi nu l'am primit, fiindcă Turcia n'a recunoscut nici când protectoratul Austriei asupra Albanezilor. *Până acum Austro-Ungaria nu ne-a făcut nici o propunere privitoare la o despăgubire pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei.*

Salonic, 29 Dec. Aici au sosit treizeci mii puști pentru Albanezii voluntari aflători în Sandjacul Novibazar.

Constantinopol, 29 Dec. Un consiliu de miniștri, ținut eri, s'a ocupat cu cestiunea anexărei Bosniei și Herțegovinei.

Belgrad, 29 Guvernul Sârbiei a aprobat, la propunerea guvernului austro-ungar, prelungirea provisorică pe trei luni a tratatului comercial.

Bruxelles, 29 Dec. Mișcările militare din Germania au alarmat până la surescitare popoarele, cari nu dispun decât de forțe militare mici, și cari se învecinesc cu marele imperiu. Aci poporul a fost alarmat mai ales de faptul că s'a instalat în apropierea de fruntiera belgiană 12 regimente germane reprezintând o forță de 20,000 oameni. Mai multe regimente de husari au fost încazarmate le Crefeld tot în apropierea hotarului. Ziarele locale afirmă, și mai ales cele din Limburg se întreabă necontenit în ce scop anume străbat pe deasupra orașului nenumărate baloane germane. Mișcările acestea dau loc unor comentari, cari vizează mai ales posibilitatea unui războiu european, în care Anglia ar fi ținută în eșec de către germani spre a se ușura astfel oarecari operațiuni ale Austriei în peninsula balcanică. Agitația crește deodată cu teama că Belgia în acest caz ar fi prima pradă.

Diverse.

Repopularea Franței. Se știe că populațiunea Franței scade. Abia sunt 40 de milioane de Francezi față de 61 de milioane de Nemți din Germania.

Sub Ludovic XIV erau 20 de milioane de Francezi, iar imperiul germano-roman avea numai 19 milioane de locuitori.

Deoarece Franța e amenințată de a deveni o națiune de mâna a doua, se fac acum încercări de tot felul spre a favoriza creșterea populațiunii.

Astfel consiliul municipal din Nantes a decis să dea funcționarilor săi câte o gratificațiune de 50 franci, peste leafa de 2000 de franci, de fiecare copil. Funcționarilor, cari se căsătoresc, li-se dă un premiu de 100 de franci.

*

Capricii de miliardari. Miliardarul Harry Sanderes din Chicago a dat un banchet special pentru 200 de câni, adunați din casele cele mai bune. — Un alt miliardar, Cher de Soxton a dat un banchet cu ocaziunea nașterii pisicilor de angora; s'a servit la acest banchet straniu: lapte, cotlete de vițel, ghiață și șocoladă. — Miliardarul Stecher are specialitatea de a da banchete cailor, în prezența amicilor săi.

»Ași vrea« d-le hotelier, »să-mi servești un prânz care să fie cât se poate de scump. Nu trebue să te grăbești. Resgândește-te liniștit«. După câteva zile hotelierul spuse miliardarului, că îl poate servi cu o supă de cea mai rară pasăre de proveniență din China. Americanul privi pasărea și spuse hotelierului să-i fiarbă numai ochii pasării. — Prețul 3000 de lei.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Redactor respons.: Victor Branisce.

„Călindarul Plugarului".

A apărut în editura tipografiei A. Mureşianu din Braşov **„Călindarul Plugarului" pe 1909.**

Cu apariţiunea lui pe 1909 **„Călindarul Plugarului"** întră în al 17-lea an al existenţei sale.

Convins fiind că cetitorii acestui călindar îi vor face şi de rândul acesta o bună şi caldă primire, invităm pe toţi dela ţăran până la fruntaşii dela oraş, cu frăţească dragoste să-l cumpere, să-l cetească şi să-l răspândească, ca pe un călindar de care nimănuia până acuma încă nu i-a părut rău că a dat pentru el puţinii bani ce costă.

In partea întâia a **„Călindarului Plugarului"**, aducem datele calendaristice în toată estensiunea, după cari urmează îndrumările necesare, privitoare la postă, telegraf, la taxele pentru timbre, competinţe etc. Urmează apoi tabela târgurilor din Ardeal, Bănat şi ţara ungurească după datele oficiale ale ministerului ung. de comerciu. Târgurile sunt indicate atât după alfabet, cât şi după lunile anului.

Partea economică conţine următoarele: Aşternutul vielor. Ingrăşatul vitelor. (I. Georgescu). Să ţinem o rânduială anumită la nutrirea vitelor. (A. Nistor). O prelegere poporală despre alegerea şi pregătirea semînţei, de A. Boldor. Animale folositoare şi stricătoare plugăritului şi grădinăritului, (I Georgescu). Economia şi seceta, (I. Georgescu). Poveţe.

Partea literară are următoarele articole: Baronul lui Toma Vulture, (de I. Rodina). Florile dalbe, (colindă, de V. Alexandri). Sărbători vesele, (de Th. Popovici-Griviţa). Jubileul „Gazetei Transilvaniei". Poesii poporale. (Constantin Manu. învăţ.). Anecdote şi glume: Pân' mi-a esit părul prin căciulă.... Dada toşi a murit.... De-ahala... Luaţi-l dacă-i al vostru... Ce a zis David?... Mai mare decât mine nimeni nu-i pe lume. E butrin seracul. Năduful cel mare şi răzbunarea femeei. Mătuşa dela stână. Multe şi de toate. Sfaturi de ale bucătăriei pentru femeile econoame.

Printre articolele de mai sus sunt mai multe ilustraţiuni representând pe neuitaţii Metropoliţi Iosif Sterca Şuluţiu şi Andreiu br. de Şaguna, pe Simeon Bărnuţiu şi Avram Iancu. „Gazeta de Transilvania" (apărută în anul 1838) şi pe directorii ei dela înfiinţarea ei până în ziua de azi etc.

Călindarul Plugarului costă **40 bani (fileri)** esemplarul plus porto postal de 10 bani.

1235—1908. ügysz.

Anunţ!

In 31 curente la 10 oare a m. în cancelaria subscrisului notar public, la cererea „Băncei Naţionale", societate pe acţiuni, **se vor licita** mai multe rânduri de giuvaericale de **aur** şi **argint** amanetate la dânsa sub numerii 162, 265, 309, 208, 325, 345, 192, 65. Celui mai mult promiţător contra plătirei în bani gata.

Braşov, în 28 Dec. 1908.

Dr. Carol Lurtz,
notar public reg.

441,1—1.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1908 şi până în 1 Maiu st. n. 1909.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.
V. Tr. accel. p. Arad la orele 6·05 min. dim.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
* (care circulă numai la Predeal).
V. Tren accel. la orele 4·59 min. dimin.*
(* până la 15 Noemvrie.)

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraş:

I. Tren de pers. la ora 4·37 min. dimin.
II. Tren la ora 7·57 minute dimineaţa.*
III. Tren la ora 1·09 minute p. m. (are legătură până la Nagyszeben sos. 8·59 seara).
IV. Tren la ora 3·27 minute p. m.*
V. Tren la ora 5·17 minute p. m.
(* până la Feketehalom.)

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.
V. Trenul accel. la ora 10·00 seara.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Trenul accel. la ora 10·14 min. seara.*
(* până la 15 Noemvrie).

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Dela Făgăraş la gara Bartolomeiu:

I. Tren la ora 6·41 min dimineaţa.
II. Tren la ora 9·38 min. a. m.*
III. Tren la ora 11·53 min. a. m.
IV. Tren la ora 6·28 minute p. m.*
V. Tren la ora 9·41 minute seara.
(* dela Feketehalom.)

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf şi la Eremias Nepoţii.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.